

poszkodowane jednostki w świetle orzecznictwa ETPC. Należy zgodzić się z konstatacją Trybunału (zob. pkt 195 wyroku], że proces dostosowywania wysokości krajowego zadośćuczynienia jest wyraźnie powolny. Znajduje to potwierdzenie w danych statystycznych. Zrozumiały jest także sceptycyzm Trybunału, iż „nie wydaje się, by ustalenie minimalnej kwoty zadośćuczynienia oraz wzrost maksymalnej kwoty zadośćuczynienia pobudziło polskie sądy do przyznawania wyższych sum, w sposób rozsądny związanych ze standardami Trybunału”.

Fiasko systemowe stało się faktem ogłoszonym. Należy teraz zbadać nie tylko jego przyczyny, ale też możliwości zaradzenia. Wprawdzie wagę problemów poruszonych przez ETPC w powyższym wyroku pilotażowym oraz wcześniejszych wyrokach dotyczących efektywności skargi na przewlekłość postępowania dostrzegł *obiter dicta* Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 października 2015 r., SK 28/14, lecz – z powodu granic kognicji – nie odniósł się on do zarzutów ETPC odnośnie do praktyki stosowania ustawy o skardze na przewlekłość. Trybunał podtrzymał wszakże interpretację ustawowego modelu środka odwoławczego, jaką przyjęto w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Tymczasem aktualne stało się pytanie, nie tyle czy warto, lecz czy zgodne ze standardem europejskim jest utrzymywanie w Polsce takiego modelu postępowania ze skargi na przewlekłość postępowania, w którym naprawienie szkody wynikłej z przewlekłości postępowania powinno następować głównie w odrębnym postępowaniu cywilnym. W świetle przywołanego orzecznictwa SN dotyczącego wykładni art. 24 i art. 448 k.c. realizacja prawa do kompensacji przed sądem powszechnym jest znacznie utrudniona. Wydaje się, że dochodzenie odszkodowania z tytułu przewlekłości postępowania nie musi mieć co do zasady charakteru dwuetapowego. Wyrok *Rutkowski* otwiera drzwi dla rozważanie głębszej reformy systemowej.

Ewa Bagińska

**COMPLAINT ON THE EXCESSIVE LENGTH OF PROCEEDINGS
AND THE RIGHT TO “ADEQUATE AMOUNT OF MONEY”
FOR THE INFRINGEMENT OF THE RIGHT TO TRIAL
WITHIN A REASONABLE TIME – THE FAILURE
OF THE POLISH MODEL OF COMPENSATION?**

The Author of the article makes an overall assessment of the Law of 17 June 2004 on complaints about a breach of the right to trial within a reasonable time in preparatory proceedings conducted or supervised by a prosecutor and in judicial proceedings. For this purpose, the Author examines the practice of accepting complaints on the excessive length of proceedings and the practice of awarding the adequate amount of money as

a compensation for the infringement. She also presents the pilot judgment of the ECHR in case *Rutkowski against Poland* issued on 7 July 2015. The assessment made from such broad perspective leads to a negative answer to the question whether a two-stage model developed by the Polish legislator has provided an effective protection of the right to be heard by the court within a reasonable time.